

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA
Naida Nišić, ministarka

Podgorica, 3. 6. 2024.

Predmet: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti

Poštovana gospođo Nišić,

obraćamo Vam se s velikom zabrinutošću zbog kašnjenja Ministarstva rada i socijalnog staranja u izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti, kojim je do 1. marta 2024. trebalo regulisati status civilnih žrtava rata na adekvatan, sveobuhvatan način.

Podsjećamo da je **Evropski parlament raniji predlog zakona** – kojim su se civilnim žrtvama rata smatrale samo žrtve oružanog sukoba sa NATO u Crnoj Gori, a ne i one iz Crne Gore koje su stradale od oružanih sukoba u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini ili na Kosovu – **kritikovao kao selektivan**, u svojoj rezoluciji od 18. oktobra 2023. godine.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja je na sjednici Drugog redovnog zasjedanja Skupštine Crne Gore u 2023. godini – 29. decembra, zaduženo da najkasnije do 1. marta 2024. godine izradi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti kojim bi se značajno povećala primanja korisnicima obuhvaćenim ovim Zakonom i riješio status i obeštećenje porodica, državljana Crne Gore, koji su poginuli tokom bombardovanja 1999. godine i status ranjenih tom prilikom, kao i status porodica civilnih žrtava ratova nakon 1990. godine koje su državljanici Crne Gore. U slučaju da taj predlog izostane, najavljeno je da će predstavnici svih poslaničkih klubova najkasnije do 1. juna zajedno predložiti i usvojiti svoj Predlog tog zakona.

Oba predviđena roka su prošla.

Ministarstvo sa izradom Predloga kasni već tri mjeseca, iako na njemu radi više od pet mjeseci.

Posljednjim dopisom od 19. marta 2024. obavijestili ste HRA da je rad Radne grupe na tekstu Predloga zakona još uvijek u toku, te da će javnost biti blagovremeno informisana kad njen rad bude okončan. Iako je HRA 12. aprila izrazila zabrinutost zbog daljeg kašnjenja u izradi Predloga, do danas nije dobila nikakvu povratnu informaciju kada će novo rešenje biti ponuđeno i poslanicima i javnosti. Udruženje Štrpci – Protiv zaborava, obratilo Vam se istim povodom 24. 5. 2024, ali ni oni nisu dobili tražene informacije.

Imajući na umu da je sada prošao rok kada se u svakom slučaju moralo očekivati rešenje - bilo Ministarstva rada i socijalnog staranja, bilo poslanika, izražavamo posebnu zabrinutost što javnost nije upoznata sa razlozima ovolikog kašnjenja, sa tim ko će u krajnjem finalizovati ovaj predlog, kao i kada se on može očekivati.

HRA je još u januaru 2024. dostavila predlog za regulisanje statusa civilne žrtve rata, a Bošnjačka stranka je takav predlog ponudila i u decembru 2023. Smatramo da je punih pet mjeseci bilo više nego dovoljno vremena da Predlog zakona bude izrađen.

Ljubazno molimo da u što kraćem roku obavijestite javnost o razlozima ovolikog kašnjenja, jer je regulisanje statusa civilnih žrtava ratova jedno od ključnih za suočavanje sa prošlošću. Najmanje što žrtve zaslužuju je da budu pravovremeno informisane o cijelom procesu, ako već niste odlučili da ih u njega uključite.

S poštovanjem,

Tea Gorjanc Prelević, Akcija za ljudska prava (HRA)
Demir Ličina, Udruženje "Štrpci – Protiv zaborava"
Daliborka Uljarević, Centar za građansko obrazovanje (CGO)
Ervina Dabižinović, Centar za žensko i mirovno obrazovanje ANIMA
Velija Murić, Crnogorski komitet pravnika za ljudska prava